

PLATFORM RUIMTELIJK DOMEIN

19-02-2026

BIJENKOMSTIMPRESSIE DOOR HARRIE RIETMAN,
WETHOUDER VAN GEMEENTE ZWARTEWATERLAND

Toekomst voor ons Platteland, wateropgaven, verstedelijking en mobiliteit, spuitzones... Zomaar een greep uit de veelheid aan onderwerpen die genoemd werden toen vice voorzitter Lars Wijnhoud dit laatste overleg van deze bestuursperiode begon met een 'rondje langs de velden'. We moeten het de voorzitter maar niet kwalijk nemen dat bij het opstellen van de agenda nauwelijks tijd was uitgetrokken voor dit onderwerp, dat vervolgens door het enthousiasme van de collega's wel bijna de helft van de vergadertijd in beslag nam.

Al reflecterend (dat was immers mijn opdracht voor deze bijeenkomst) kom ik tot de conclusie dat dit zeer wel bestede tijd was; de oogst van het rondje illustreert met welke enorme opgaven gemeenten worden geconfronteerd, alleen al op het ruimtelijk domein.

Bovendien is maar al te duidelijk dat er veel onderlinge samenhang tussen de onderwerpen bestaat, maar misschien wel evenveel spanning. Veel van die thema's hebben ook een sterke neiging zich weinig aan gemeentegrenzen gelegen te laten liggen. Gemeenten en ook provincies vormen geen eilandjes en dat dwingt, ook al zijn 'soevereiniteit in eigen kring' en 'subsidiariteitsbeginsels' mooie begrippen uit een tijd waaraan ik, als jonge zeventiger, goede herinneringen bewaar, tot relativering van in een grijs verleden ooit op de landkaart getrokken lijntjes. Samenwerken en grens ontkennend denken zou het nieuwe devies moeten zijn, zeker op het ruimtelijk domein.

Er moest een reflectie komen op het overleg, geen verslag, althans niet van mijn hand. Dat geeft me een hoge mate van vrijheid in het kiezen van waar ik het wel en niet over wil hebben. Dat wordt dus de toelichting op de Regionale Ontwikkelings Strategie Twente.

“ Samenwerken en grens ontkennend denken zou het nieuwe devies moeten zijn, zeker op het ruimtelijk domein.

Mooie, heldere presentatie (waar komen we vandaan, waar staan we en waar willen we naartoe) en een feest van herkenning. Als gemeente Zwartewaterland, de gemeente waar ik wethouder ben, maken we deel uit van de Regio Zwolle en aangewezen als Novex-gebied. Ik ben benieuwd of de zaken die daar spelen, zoals de woonagenda, de zorg of de mobiliteit, het tempo van verstedelijking en bevolkingsgroei zal kunnen bijhouden. Deze zorgen en ook de aanpak van stationsomgevingen, de wateropgaven (hoe verschillend droogte en wateroverlast ook mogen zijn) zijn maar al te herkenbaar. Mooi om te horen was hoe Twente zelf het heft in handen heeft genomen en zich uit een achterstandspositie weer op de kaart heeft gezet. Het doet mij denken aan de manier waarop FC Twente (ach, jeugdherinneringen aan mijn tijden in het Diekman; Jan Jeuring, Willem de Vries, Theo Pahlplatz en al die anderen...) zich na een bijna faillissement en degradatie, weer naar de subtop heeft teruggeknokt. (Oei, ik hoop niet dat dit in Deventer, Zwolle maar vooral Almelo nu pijn gaat doen... maar ja, je bent nu eenmaal supporter).

Maar al luisterend dacht ik ook wel: "Het gaat wel druk worden in Overijssel, wanneer ik de ambitie van Twente, de Regio Zwolle en de Stedendriehoek bij elkaar optel". Ambitie is mooi, noodzakelijk zelfs, maar ik ben deze beschouwing begonnen met een opsomming van de opgaven, waar gemeenten voor staan, en dan moet nuchterheid en realisme niet uit het oog worden verloren. Nou, nuchter zijn we in Twente, Salland en de Kop van Overijssel van nature, daarom heb ik er wel vertrouwen in dat de plattelandsgemeenten er wel in zullen slagen al te grote stedelijke ambities in te dammen.

Nog één ding dan, want deze reflectie moet niet de omvang van een essay gaan krijgen. Al beschouwend, want reflectie en introspectie gaan vaak hand in hand, drong zich aan mij een vraag op. Een vraag die misschien meer op zijn plaats is binnen het Algemeen Bestuur van Regio Zwolle, maar die hebben mij nooit gevraagd om een reflectie. Dat er verschillen bestaan tussen Salland en Twente, dat moge zo zijn. Maar zouden de verschillen tussen inwoners van, laten we zeggen Kampen en Rijssen, echt groter zijn dan die tussen inwoners van Swifterbant en Hoogeveen? En hoe zit dat met Nunspeet en Hardenberg of Urk, allemaal onderdeel van Regio Zwolle.

Mijn pleidooi gaat uit naar samenwerking binnen natuurlijke verbanden, waarbinnen de aard van de opgaven de schaal van de samenwerking bepaalt. En dan is de provincie, als historisch gegroeide eenheid, als koepel boven die diverse samenwerkingsverbanden, zo gek nog niet.

Mogelijk zal ik, na deze ontboezeming, nu binnen allerlei regionale overleggen wat vreemd worden aangekeken. Een pleidooi voor de provincie, wat ouderwets... Nou, dat moet dan maar, mijn bestuursperiode loopt ten einde en daarom was de vraag om een reflectie te schrijven een prachtkans. En mijn trainer bij Sportclub Genemuiden, oud amateur-international Henk van Dalfzen, sprak vroeger al wijze woorden, die ik graag met collega-bestuurders deel: "Als je een kans krijgt, schiet dan maar... je krijgt toch geen betere". Daar heb ik me, in dit geval, maar aan gehouden.

En o ja, alle gemeenten willen ook, als straks het stof van de gemeenteraadsverkiezingen is neergedaald graag verder met dit bestuurlijk overleg. Dat illustreert hoe breed het belang van het delen van kennis en ervaringen, het geïnformeerd worden over landelijke ontwikkelingen, maar ook de persoonlijke ontmoeting wordt ingezien.

Maar het kan natuurlijk ook liggen aan de voortreffelijke kwaliteit van de in Raalte geserveerde broodjes.

Harrie Rietman
Wethouder gemeente Zwartewaterland